

OBSZARY DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ WOBEC UCZNIÓW Z SPE

Małgorzata Spendel
ROM-E *Metis* Katowice

**Dostosowanie
wymagań
edukacyjnych**

```
graph TD; A[Dostosowanie wymagań edukacyjnych] --- B[Zasady kształcenia]; A --- C[Metody kształcenia]; A --- D[Formy kształcenia]; A --- E[Środki realizacji kształcenia];
```

**Zasady
kształcenia**

**Metody
kształcenia**

**Formy
kształcenia**

**Środki realizacji
kształcenia**

Obszary dostosowania wymagań wobec uczniów z SPE

Zasady kształcenia:

- **Zasady kształcenia** (nauczania – uczenia się) ogólne normy postępowania dydaktycznego nauczyciela i działalności uczniów, których przestrzeganie zapewni lepszą realizację celów kształcenia
- **Zasada jest normą dydaktyczną niezbędną w realizacji procesu nauczania – uczenia się.** (Nawroczyński, Sośnicki, Kupisiewicz, Okoń)

Obszary dostosowania wymagań wobec uczniów z SPE

1. **Zasada świadomej aktywności uczniów:** **Nauczyciel:**

- ✓ systematycznie uświadamia uczniom cele kształcenia
- ✓ odpowiednio motywuje uczniów do osiągnięcia pozytywnych wyników uczenia się

Obszary dostosowania wymagań wobec uczniów z SPE

2. Zasada pogłębłości

wielozmysłowy kontakt ucznia z poznawaną rzeczywistością (polisensoryczna)

3. Zasada przystępności

stopniowania trudności, konieczność dostosowania materiału nauczania, metod kształcenia i środków dydaktycznych do poziomu rozwoju i możliwości psychofizycznych uczniów

Obszary dostosowania wymagań wobec uczniów z SPE

4. Zasada systematyczności

- ✓ konieczność realizacji procesu nauczania – uczenia się w ściśle logicznym porządku
- ✓ odnosi się do pracy nauczyciela i uczniów

5. Zasada łączenia teorii z praktyką

powiązanie wiedzy teoretycznej z praktyką

Obszary dostosowania wymagań wobec uczniów z SPE

6. **Zasada trwałości wiedzy i umiejętności**
utrwalanie wiedzy poprzez np. powtarzanie
7. **Zasada indywidualizacji i zespołowości**
  - ✓ uwzględnia indywidualne możliwości każdego ucznia oraz współpracę współdziałanie wszystkich uczniów
  - ✓ konieczność zachowania indywidualnego podejścia do ucznia w warunkach pracy zespołowej

Obszary dostosowania wymagań wobec uczniów z SPE

8. **Zasada samodzielności**

stopniowe wdrażanie uczniów do samodzielnego działania, myślenia oraz rozwijania samodzielności

9. **Zasada efektywności**

określa związek między celami a wynikami nauczania

10. **Zasada kształcenia umiejętności uczenia się**

samodzielnym zdobywaniu wiedzy oraz rozwijaniu tej umiejętności w pracy umysłowej u uczniów

Obszary dostosowania wymagań wobec uczniów z SPE

11. Zasada ustawiczności kształcenia

wskazuje na potrzebę ciągłego aktualizowania zdobytej wiedzy, podnoszenia kwalifikacji, naddążania za rozwojem nauki i techniki, a szczególnie umożliwienie stałego rozwoju osobowości

12. Zasada pracy na zasobach

13. Zasada współpracy z rodzicami

Obszary dostosowania wymagań wobec uczniów z SPE

14. Zasada tolerancji

15. Zasada dodatkowej pracy dziecka/ucznia

16. Zasada współpracy koleżeńskiej

Obszary dostosowania wymagań wobec uczniów z SPE

Metody

METODA KSZTAŁCENIA

- ✓ wypróbowany i systematycznie stosowany układ czynności nauczycieli i uczniów
- ✓ systematycznie stosowany sposób pracy nauczyciela z uczniami, umożliwiający osiągnięcie celów
- ✓ metody odpowiadają na pytanie „jak nauczać?”

Obszary dostosowania wymagań wobec uczniów z SPE

Podział metod:

- ✓ oglądowe (oparte na obserwacji)
- ✓ słowne (werbalne)
- ✓ oparte na naśladownictwie (stosowane kiedyś)

Klasyfikacja metod kształcenia wg Kupisiewicza:

- ✓ **słowne, werbalne** (opis, opowiadanie, pogadanka, dyskusja, praca z książką, wykład);
- ✓ **oglądowe** (pokaz, pomiar)
- ✓ **gry dydaktyczne**

Obszary dostosowania wymagań wobec uczniów z SPE

Metody według Okonia:

- ✓ **Podająca** (asymilacji wiedzy) – wykład, opowiadanie, pogadanka
- ✓ **Waloryzacyjna** (metody eksponujące wartości, wpływające na uczucia, szczególnie wyższe, przekonania światopoglądowe, postawy, system wartości i charakter)
- ✓ **Problemowa-gry dydaktyczne** (samodzielnego dochodzenia do wiedzy – burza mózgów, m. przypadków, m. inscenizacji)

Obszary dostosowania wymagań wobec uczniów z SPE

- ✓ **Praktyczna:**
  - laboratoryjne
  - metody ćwiczeniowe
  - zajęć praktycznych

Obszary dostosowania wymagań wobec uczniów z SPE

Formy kształcenia:

- ✓ indywidualna
- ✓ grupowa
- ✓ zespołowa
- ✓ praca ucznia z pomocą nauczyciela
- ✓ pytań pomocniczych, naprowadzających
- ✓ wydłużenie czasu na opanowanie przez ucznia danej partii materiału lub zagadnienia

Obszary dostosowania wymagań wobec uczniów z SPE

Środki dydaktyczne

plansze, gry, rebusy, teksty z lukami, multimedia itp., książka mówiona, pomoce dydaktyczne

Obszary dostosowania wymagań wobec uczniów z SPE

Zewnętrzna organizacja nauczania:

przestrzeń klasowa i środowisko dostosowane do potrzeb ucznia np.

- ✓ uczeń z ADHD pierwsza ławka przy drzwiach
- ✓ uczeń słabo słyszący druga ławka przy oknie
- ✓ uczeń słabo widzący pierwsza ławka przy oknie
- ✓ uczeń słaby w „zasięgu ręki nauczyciela”, z uczniem dobrym.

Obszary dostosowania wymagań wobec uczniów z SPE

Warunki sprawdzania poziomu wiedzy i umiejętności:

Metody:

- ✓ **ustna** (pytania problemowe, naprowadzające, wprost)
- ✓ **pisemna** (kartkówka, sprawdzian, praca klasowa, testy osiągnięć)

Obszary dostosowania wymagań wobec uczniów z SPE

Warunki sprawdzania poziomu wiedzy i umiejętności:

Formy:

- ✓ indywidualna
- ✓ grupowa
- ✓ zespołowa
- ✓ wydłużenie czasu pracy ucznia